

Semināru cikls augstskolām

«Iekšējā kvalitātes nodrošināšanas sistēma kā stratēģisks attīstības instruments: izvērtējums, prioritātes un mērķtiecīgi uzlabojumi»

Pirmais darbseminārs

«Problēmjauditājumu formulēšana»

Jolanta Silka
Augstākās izglītības kvalitātes aģentūras vadītāja

25.09.2026.

ESF Projekts 4.2.2.6/1/25/I/001 “Cikliskas institucionālās akreditācijas ieviešana augstākajā izglītībā”

Darbsemināru cikla struktūra

- **1. tikšanās — problēmjaautājumu formulēšana**
24.-25. septembris, 2026.
- **2. tikšanās — ekspertu pieredze un atbildes**
Novembris, 2026.
- **3. tikšanās — no pieredzes līdz rekomendācijām**
Februāris, 2027.

Cikla rezultāts — praktisks rekomendāciju dokuments augstskolām un koledžām iekšējās kvalitātes nodrošināšanas pilnveidei.

Dokuments tiks izstrādāts, ievērojot augstskolu un koledžu profesionālo pieredzi, ekspertu atziņas un cikla diskusijas, un palīdzēs identificēt būtiskākās pilnveides iespējas, noteikt prioritātes un rast praktiskus risinājumus.

1. tikšanās — problēmjautājumu formulēšana

Mērķis: apzināt augstskolu pieredzē balstītos būtiskākos izaicinājumus un vienoties par ierobežotu prioritāro jautājumu kopu.

Ekspertu atziņas un identificētie kvalitātes pilnveides jautājumi

Analīzes tvērumš

- **167** studiju virzienu atzinumi
- **28** augstskolas (22 neskaitot reorganizētās All un ārvalstu filiāles)
- **2020–2026** studiju virzienu lēmumi
- **Augstskolu tipi pārstāvēti nevienmērīgi.** Datoš ir 69 zinātnes universitāšu, 23 lietišķo zinātņu universitāšu, 52 lietišķo zinātņu augstskolu, 6 mākslu un kultūras universitāšu un 2 ārvalstu augstskolu filiāļu studiju virzienu vērtējumi. Vēl 15 vērtējumi attiecas uz reorganizētām augstskolām.
- **Secinājumu detalizācijas pakāpe atšķiras.** Dažos atzinumos stiprās un vājās puses formulētas ļoti konkrēti, citos - plašākā aprakstā; tādēļ apkopojums ir kvalitatīva tematiskā analīze, nevis institūciju statistisks reitings.
- **Fokuss ir sistēmisks.** No atzinumiem atlasīti secinājumi par stratēģiju, pārvaldību, procesiem, iesaisti, datu un atgriezeniskās saites izmantošanu, akadēmisko godīgumu, informācijas apriti un sistēmas konsekvenci.

Galvenais secinājums

- **Formālie kvalitātes nodrošināšanas pamati lielākoties ir izveidoti.**
- **Nākamais solis:**
no formālas sistēmas → uz funkcionējošu pilnveides ciklu

Kas jau darbojas labi?

STRATĒGIJA

skaidri studiju virzienu mērķi
sasaiste ar stratēģiju un darba
tirgu

PĀRVALDĪBA

skaidras struktūras
vadības atbalsts
lēmumu pieņemšana

STUDĒJOŠAIS

studentcentrēta pieeja
pieejams atbalsts
komunikācija

SISTĒMAS PAMATI

reglamentēti procesi
akadēmiskā godīguma instrumenti
digitālais atbalsts

Dažviet jau redzams arī pilns kvalitātes cikls —
analītisks pašvērtējums, rekomendāciju ieviešana, programmu pārskatīšana
un atgriezeniskās saites izmantošana.

Kur parādās plaisa?

Stratēģija

- Vai tā pārtop konkrētā rīcībā?

Aptaujas

- Vai rezultāti tiek analizēti un izmantoti?

Dati

- Vai tie ietekmē lēmumus?

Lēmumi

- Vai tiem seko konkrēta rīcība?

Rīcība

- Vai pārbaudām rezultātu?

No atsevišķiem elementiem līdz vienotai sistēmai

Ekspertu atzinumos atkārtojas 8 pilnveides jomas

- Stratēģija → rīcība
- SVID → analīze un prioritātes
- Pilns kvalitātes pilnveides cikls
- Konsekventa sistēmas darbība visos līmeņos
- Skaidras lomas, pilnvaras un atbildība
- Jēgpilna ieinteresēto pušu līdzdalība
- Vērtēšana, atgriezeniskā saite un akadēmiskais godīgums
- Informācijas, cilvēkresursu un sistēmas ilgtspēja

VIENA SISTĒMA ≠ VIENĀDA PRAKSE

Vai kvalitātes sistēma
darbojas vienādi visos
līmeņos?

Institucionālais līmenis

Fakultātes / struktūrvienības

Studiju virziens

Studiju programma

Filiāle / reģionālā struktūrvienība

DAŽĀDI AUGSTSKOLU TIPI - LĪDZĪGI SISTĒMISKI JAUTĀJUMI

Augstskolas tips	Ekspertu biežāk izceltais	Attīstības jautājums
Zinātnes universitātes	pētniecība, starptautiskums, plaša kapacitāte	konsekvence lielā un daudzpakāpju sistēmā
Lietišķo zinātņu universitātes	darba tirgus un reģionālā saikne	pārvērst saikni dokumentētā kvalitātes ciklā
Lietišķo zinātņu augstskolas	elastība, tieša komunikācija	institucionalizēt kvalitātes praksi
Mākslu un kultūras universitātes	identitāte, specializācija, profesionālā vide	definēt nozarei atbilstošus kvalitātes pierādījumus

Identificētie riski

Augstskolas priekšrocība	Iespējamais risks
Plašs studiju un pētniecības jomu loks	Kvalitātes pieeja un prakse var būt atšķirīga dažādās struktūrvienībās un studiju jomās
Attīstīta institucionālā struktūra un specializētas kvalitātes funkcijas	Kvalitātes nodrošināšana var kļūt fragmentēta un atrauta no ikdienas akadēmiskās darbības
Liels datu un informācijas apjoms	Dati var tikt vākti un analizēti, bet nepietiekami izmantoti lēmumu pieņemšanā un pilnveidē
Plašs iesaistīto pušu loks	Iesaistīto pušu līdzdalība var kļūt formāla un ne vienmēr ietekmēt lēmumus
Daudzlīmeņu pārvaldība un lēmumu pieņemšanas struktūras	Var būt neskaidrs, kurā līmenī un kurš ir atbildīgs par konkrētu kvalitātes jautājumu un tā uzlabošanu
Izveidoti procesi un procedūras	Pastāv risks koncentrēties uz procesu izpildi, nevis uz to rezultātu un ietekmi
Plašāki resursi un iespējas attīstībai	Sistēmas sarežģītība pati par sevi var kļūt par šķērsli vienotai kvalitātes kultūrai

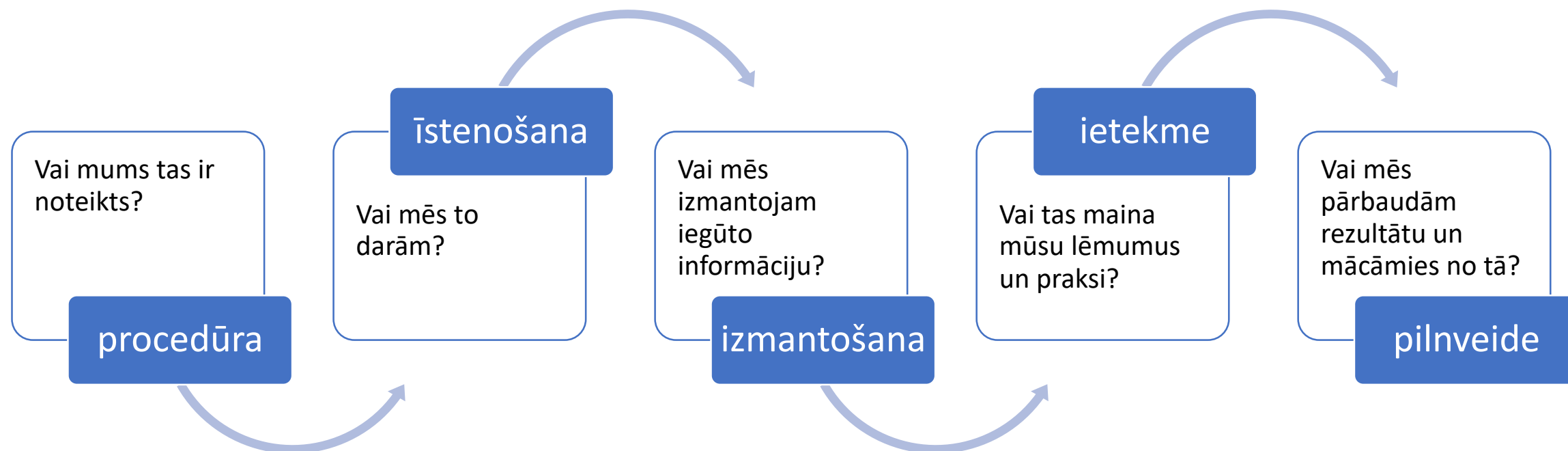
Identificētie riski

Augstskolām — divi sistēmiski riski:

1. Liels mērogs → grūtības nodrošināt vienotu kvalitātes praksi visos līmeņos.
2. Mazāks mērogs → atkarība no cilvēkiem / mazāka sistēmas noturība.

Kā institucionalizēt kvalitāti, nezaudējot elastību un nodrošinot vienotu kvalitātes praksi visos līmeņos?

NO PROCEDŪRAS UZ KVALITĀTES KULTŪRU

Kas ir nākamais solis?

O *Mums ir
N kvalitātes
nodrošināšanas
sistēma.*

N *Mūsu kvalitātes
nodrošināšanas
sistēma palīdz
mums pieņemt
labāk pamatotus
lēmumus un
sistemātiski
pilnveidot
darbību.*

Ekspertu atziņu apkopojums par studiju virzienu akreditācijas ciklu

sākumpunkts sarunai par nākamo kvalitātes nodrošināšanas attīstības posmu

Kvalitāte sākas nevis ar procedūru,
bet ar jautājumu, ko mēs vēlamies uzlabot.

Paldies!